

LA FILLA DEL MAR

Batxillerat

NOTA PER ALS PROFESSORS I PROFESSORES

Aquestes activitats estan orientades cap a la matèria de Llengua Catalana i Literatura però també poden resultar molt útils per a crèdits variables com el de Teatre. Hem intentat que tots els exercicis siguin versàtils a fi i efecte que puguin ser adaptats a la seqüència didàctica. Les fitxes tenen exercicis per a abans i després de la representació, i les activitats possibiliten diferents temporitzacions.

ABANS DE L'ESPECTACLE

1. A continuació trobareu les dades més significatives de la biografia d'Àngel Guimerà.

Àngel Guimerà va néixer a Santa Cruz de Tenerife el 1845 i va morir a Barcelona el 1924. La seva formació inicial va ser totalment en castellà, però als vuit anys la seva família es va traslladar a Catalunya, on va aprendre català i va entrar en contacte amb la cultura del país.

Des de ben jove va sentir un viu interès per la literatura. L'any 1877 va ser proclamat Mestre en Gai Saber ja que havia guanyat alhora la flor natural, l'englantina i la viola dels Jocs Florals. La seva poesia, de caire narratiu i patriòtic, s'emmarcava dins els cànons estètics del Romanticisme.

Passats els trenta anys va dedicar-se plenament al teatre. La seva producció es divideix en tres etapes que t'explicarem tot seguit. L'obra dramàtica de Guimerà, que participa àmpliament dels trets característics romàntics, també va aprofitar alguns aspectes del Realisme.

La producció de l'autor va significar la restauració plena del teatre català i la seva internacionalització.

2. **Llegeix amb atenció aquest resum de les etapes principals del teatre d'Àngel Guimerà. Després prepara un guió per a fer una exposició oral (de 4-5 minuts) sobre la vida i obra de Guimerà. Pots buscar imatges de l'autor i de les seves obres per a acompanyar la presentació.**

1879-1890: és una etapa plenament romàntica. La majoria d'aquestes obres se situen a l'Edat Mitjana, com *Gal·la Placídia* (1879), *Judith de Welp* (1883), *El fill del rei* (1886) i *Mar i Cel* (1888).

1890-1900: en aquest període, que segons els crítics és el més important, l'autor fa una síntesi entre Romanticisme i Realisme en una sèrie de drames de tema contemporani. D'una banda, la realitat es contempla des d'un punt de vista més idealitzat que objectiu, i els personatges tenen una dimensió heroica i simbòlica; d'altra, banda la forma adquireix un revestiment realista, canvia el vers per la prosa, el llenguatge és molt proper al col·loquial i l'acció se situa a la Catalunya contemporània. És en aquesta etapa quan compon *Maria Rosa* (1894), on retrata la vida dels obrers; *Terra Baixa*, on retrata la vida dels pagesos; i *La filla del mar* (1900), on retrata la vida dels mariners.

1900-1924: durant aquest període, Guimerà s'esforça per adaptar el seu teatre als nous corrents estètics. *L'aranya* (1906) s'aproxima al Naturalisme, *La santa espina* (1907) i *La reina vella* (1908) s'aproximen al Modernisme simbolista. Després d'uns anys va fer un retorn cap els drames de la seva primera etapa.

3. **En l'evolució de l'escriptura de Guimerà, veiem que la dècada dels anys noranta del segle XIX queda marcada per la introducció del realisme i, fins i tot, del naturalisme en les seves obres. Quins elements de *La filla del mar* es poden relacionar amb aquest canvi d'orientació respecte al model anterior, vinculat al romanticisme?**

.....

.....

.....

.....

.....

4. Romanticisme i Realisme.

Dividiu la classe en grups de cinc o sis i que cadascun investigui sobre un dels següents temes relacionats amb Guimerà. Després els heu de posar en comú.

- **ELS JOCS FLORALS:** En què consisteixen, quins premis els conformen i quins són els autors més importants que hi han participat.
- **EL ROMANTICISME:** Característiques d'aquest moviment estètic, autors i obres internacionals més significatives del període.
- **EL REALISME:** Característiques d'aquest moviment estètic, autors i obres internacionals més significatives del període.

5. Trivial

Per parelles, prepareu un "trivial" de quinze preguntes en el qual pregunteu qüestions sobre autors, moviments i obres de la literatura catalana dels segles XIX i XX. Podeu consultar també qualsevol manual de curs que tingueu a l'abast. Aquí teniu dos exemples de preguntes:

a) Àngel Guimerà pertany al...

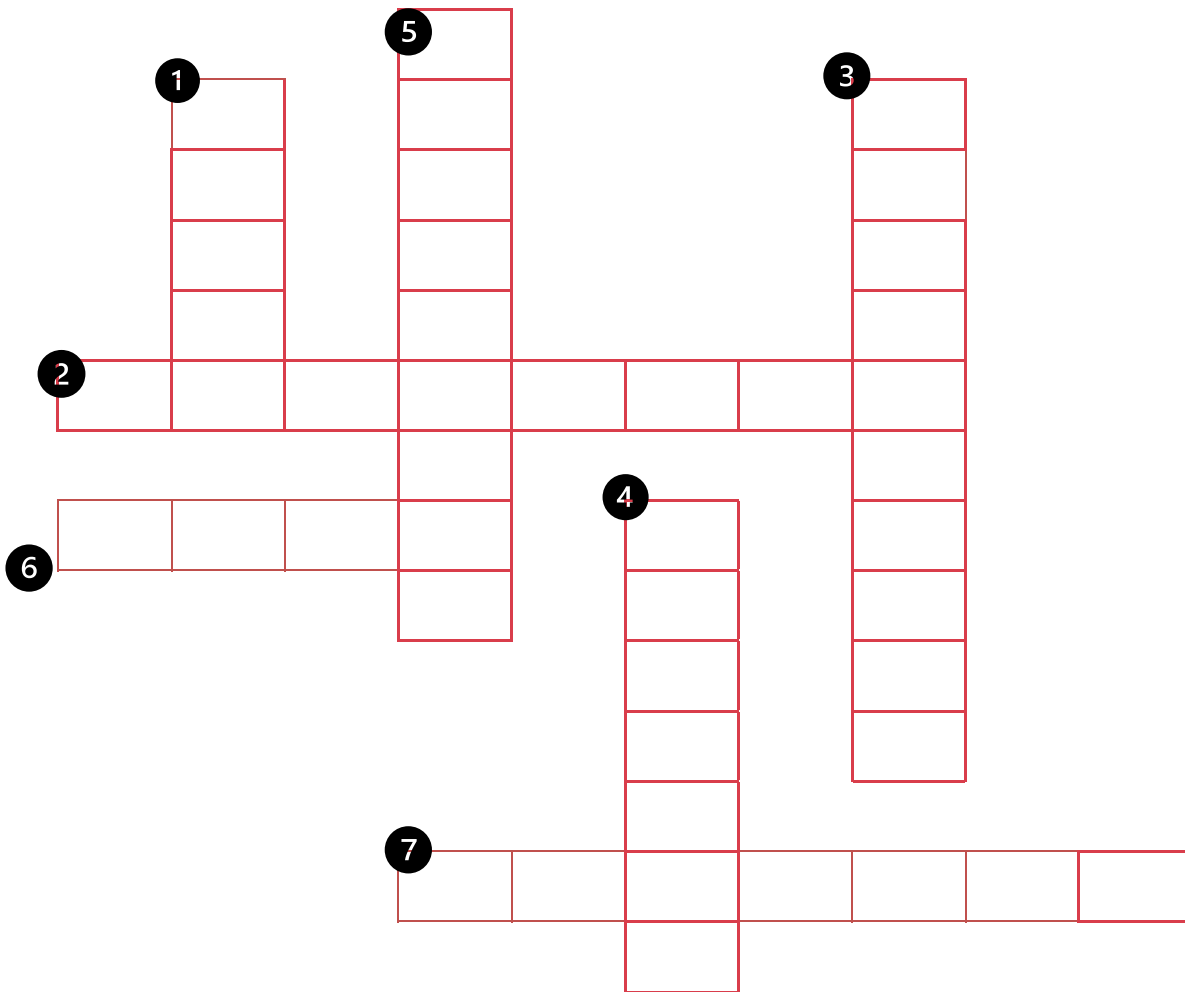
1. Modernisme
2. Noucentisme
3. Romanticisme
4. Postguerra

b) Els protagonistes de La filla del mar son...

- 1) L'Àgata, Mariona i Manelic
- 2) L'Àgata, Maria i Pere Màrtir
- 3) Marta, Sebastià i Manelic
- 4) L'Àgata, Mariona i Pere Màrtir

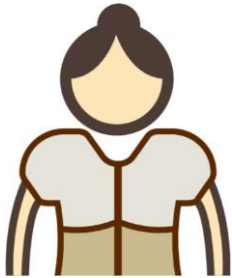
7. Resol aquests mots encreuats:

1. Va ser trobada per un mariners al mer després del naufragi del vaixell en el que anava amb els seus pares.
2. Personatge femení molt xafarder. Va festejar en algun moment amb en Pere Màrtir.
3. Va trobar a l'Àgata al mar i per això es l'única persona la qual l'Àgata confia.
4. Marit de la Caterina i fill de Baltasanet.
5. És l'oncle de la Mariona. És ric i vell.
6. Nom propi del personatge masculí principal.
7. És la neboda d'en Cinquenes. Al inici té una relació amb en Pere Màrtir.

8. Vocabulari.

A continuació trobaràs algunes frases dites pels personatges de l'obra. Explica què volen dir les paraules en negreta. Intenta extreure'n el significat a través del context i, si no és possible, busca-les al diccionari o pregunta a la teva professora o professor.

ÀGATA: Vetaquí que 'm veig venir á la clara de l' aygua, cuhejant com una senyorassa, una surella; y ras, fitora avall; y ras **fitora** amunt: la surella clavada.

PERE MÀRTIR: *si l'Àgata es de lo més **renoc** del poble; que va tota estripadota... Si es, com si diguéssim, una criada..*

MARIONA: *Es que no 'm faria **pubilla**. Que tu no sabs lo qu'ell té, qu'es molt ric.*

CINQUENAS: A mi no'm tens d'explicar res, **pillastre**.

9. Frases fetes.

Explica les frases fetes següents:

- Fer la mosca balba (60):

.....

- Quedar per a vestir sants (68):

.....

- Reïra de Déu (95):

.....

- No estar per tantes gatzares (74)

.....

- Fer-se la desmenjada (12):

.....

- Dir floretes (19):

.....

- Com fan l'orni (98):

.....

- Fer-se creus (19):

.....

10. Durant tota la novel·la es fa referència a activitats, objectes propis d'aquest món, noms de peixos, etc. Fixant-te en les referències del primer acte, busca el significat i escriu-lo:

- Estrip de la xarxa

.....

- Llagut

.....

- Rojals

.....

- Arboraire

.....

- Pescar a l'encesa

.....

- Fitora

.....

- Sorellac

.....

- Cove

.....

- Bastiment

.....

- Virar

.....

EL COL·LOQUI AMB ELS ACTORS

Al final de l'obra tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat l'obra La filla del mar. És una oportunitat que tindreu poques vegades: poder parlar, just al final de l'obra, amb els actors que l'acaben de representar. A continuació teniu una sèrie de suggeriments per enfocar el col·loqui:

- **Quin criteri s'ha seguit per escollir l'escenografia.**
- **Dificultat d'adaptar un text teatral preexistent a una versió teatral més reduïda.**
- **Com s'han repartit els actors els personatges que els ha tocat representar**

DESPRÉS DE L'ESPECTACLE

12. Els personatges.

A) **Escriu tres adjectius negatius que s'utilitzen a la novel·la per a desvirtuar la Mariona, l'Àgata i en Pere Màrtir:**

MARIONA	ÀGATA	PERE MÀRTIR
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) Quan al context social de la ficció, trobem l'opinió o valoració que fan els personatges sobre la identitat i l'origen d'Àgata. Busca'n exemples (per exemple, en les escenes VII i X del primer acte). Com reacciona Àgata als comentaris dels altres personatges? Per què creus que té aquestes reaccions?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

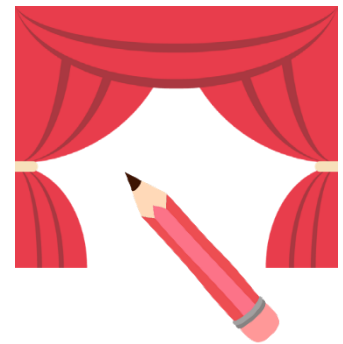
c) Us proposem debatre, en grups, la qüestió següent: la relació entre la possessió amorosa i la violència psicològica, verbal o física. Per a fer-ho us plantejem dos aspectes diferents que es podrien considerar en el debat:

- **Com es pot explicar que el desig de possessió desemboca en violència cap a allò que suposadament s'estima? Quins factors o quines circumstàncies (individuals, familiars, educatives, socials, etc.) poden influir o tenir més pes en aquestes situacions?**
- **Què es podria fer per a evitar o reconduir aquestes situacions? Quins haurien de ser els àmbits o llocs prioritaris d'actuació (la família, l'escola, els amics, els mitjans de comunicació...)?**

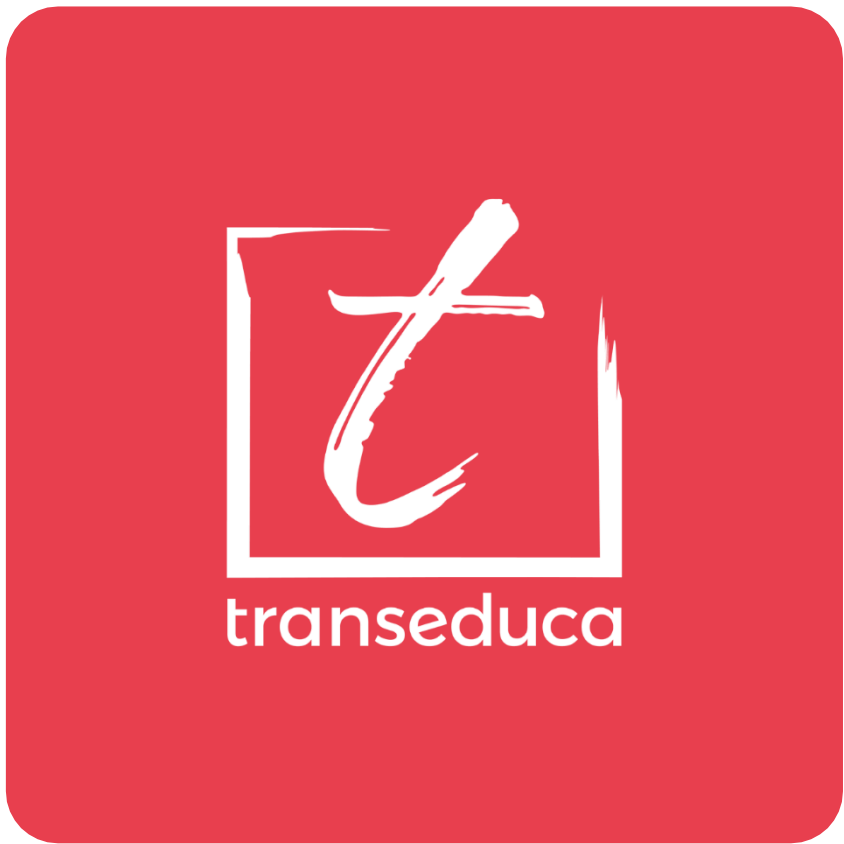
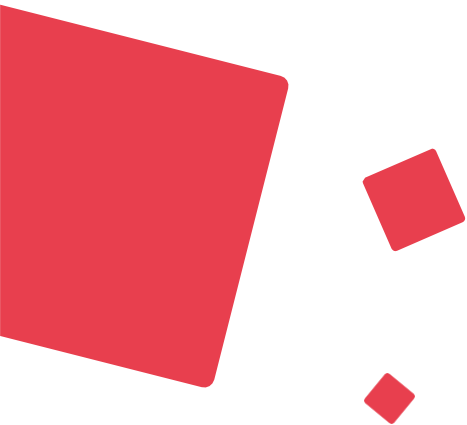
- 14. Et proposem escriure un text de caràcter assagístic sobre la identitat individual i la col·lectiva (20-30 línies).**
- 1. En primer lloc, escriuràs sobre el teu cas particular. Així, a partir de la informació que tinguis sobre el teu origen familiar i social, reflexiona com aquest pot haver influït en la creació de la teva identitat individual i si aquesta identitat s'integra bé o no en la identitat col·lectiva dominant dins del context cultural en què vius..**
 - 2. En segon lloc, i tenint en compte el que acabes d'exposar sobre el teu cas, fes una reflexió de caràcter general sobre la relació entre la identitat individual i la col·lectiva (pensa en aspectes com inclusió/exclusió, majoria/minoria, diversitat/uniformitat, igualtat/diferència, integració/tensió social...) i sobre quines poden ser les conseqüències que se'n deriven segons com sigui aquesta relació en un context concret.**
 - 3. Recorda de posar un títol al text que reflecteixi el teu punt de vista o la idea principal sobre el tema.**

- 15. Els espectacles teatrals necessiten ser anunciats perquè el públic en conegui l'existència.**

Imagineu que la companyia us ha contractat per fer la campanya publicitària de l'espectacle que acabeu de veure. Organitzeu la classe en grups de forma que cada grup prepari un anunci de l'espectacle que acabeu de veure fent servir canals diferents (anunci radiofònic, anunci televisiu, cartell publicitari...). Un cop acabat, podeu fer una exposició a classe.

www.transeduca.com

info@transeduca.com

934 740 002